

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Таня Николаева Бузева
СУ „Св. Кл. Охридски“, Юридически факултет
Катедра „Гражданскоправни науки“ (търговско право)

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Административно право и административен процес“, Професионално направление „3.6. Право“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Матей Веселинов Матев
Тема на дисертационния труд: „ИСКОВЕТЕ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА
МАСАТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА В БАНКОВАТА
НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2845/25.11.2020 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Матей Веселинов Матев е роден на 26 декември 1966 г. Завършил е висшето си юридическо образование в Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ през 1990 г., магистър по право.

С дългогодишна практика като адвокат, специализирал в области като административно, облигационно, вещно, търговско и банково право. От март 2019 г. е Председател на Управителния съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките.

Дисертантът Матей Веселинов Матев е докторант в свободна форма на обучение по докторска програма към катедра „Публичноправни науки“ в Юридически факултет на УНСС по научна специалност „Административно право и административен процес“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 2416/30.10.2019 г. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 15.10.2019 г. - 19.10.2020 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за защита дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение.

Същият е в обем от 299 страници. Работата е логично и последователно структурирана, като съдържа увод, пет глави и заключение. Научният апарат обхваща 360 бележки под линия. Използваната литература включва 56 заглавия, от които 44 на български език и 12 чуждестранни, основно на английски и френски език. Цитиранията са коректни и реферират към научните източници по съответните теми.

Предмет на изследването са исковете за попълване на масата на несъстоятелността, уредени в Закона за банковата несъстоятелност (ЗБН), като се изследва техният характер и спецификата им в сравнение с исковете за попълване на масата на несъстоятелността по общия режим на Търговския закон. Специален фокус на изследването е натрупаната практика по тези искове през последните няколко години, както и проблемите, които те поставят при прилагането им. Изследвани са също проблемите за съответствие с Конституцията, които са провокирани от уредбата на тези искове, както и тяхното третиране в светлината на актовете на Европейския съюз и решенията на Съда на Европейския съюз

Темата на дисертационния труд е подчертано актуална и с голямо практическо значение, предвид проблемите, които се повдигат в доктрината и в практиката по повод производството по несъстоятелност на една от големите търговски банки в България и големия брой засегнати лица (вложители и кредитори), съответно множеството повдигнати съдебни спорове.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Изследването в дисертационния труд е основано на използване на интердисциплинарен подход, доколкото държи сметка за публичноправния характер на регулацията на банковата дейност от една страна, и от друга страна - за частноправния характер на отношенията, свързани с попълването на масата на несъстоятелността в банковата несъстоятелност, и с баланса между интересите на кредиторите и на несъстоятелния длъжник. Използвани са различни методи на научно изследване като нормативистичният метод, историческият метод и сравнителният метод.

Въз основа на това може да се потвърди, че дисертационният труд постига поставените цели и задачи на изследването и достига до убедителен и полезен научен резултат, изяснявайки същността на исковете за попълване на масата на несъстоятелността в банковата несъстоятелност и проблемите при тяхното прилагане.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представеният за защита дисертационен труд представлява първо цялостно научно изследване на исковете за попълване на масата на несъстоятелността в банковата несъстоятелност. Основавайки се на съпоставка с уредбата на инструментите/исковете за попълване на масата на несъстоятелността по общия режим на Търговския закон, в дисертационния труд се прави анализ на спецификата и същността на тези искове в банковата несъстоятелност.

Уредбата на анализирания искове е сравнително нова от последните няколко години и тя беше развивана и доразвивана в контекста на производството по несъстоятелност на „Корпоративна търговска банка“ АД. Предвид големия кръг засегнати лица имаше възможност да се оформи богата, но и противоречива съдебна практика по редица проблеми при прилагането на тези искове. В този смисъл дисертационният труд има съществения принос да изясни правната природа на исковете за попълване на масата на несъстоятелността в банковата несъстоятелност, както и да анализира натрупаната съдебна практика, да заеме позиция по противоречиво третираните проблеми в доктрината и практиката и да направи предложения за усъвършенстване на законодателната уредба.

В дисертационния труд (Глава Първа) е направен анализ на общата уредба на отменителните искове по Търговския закон, разграничавайки исковете, насочени срещу сделки и действия, които увреждат масата на несъстоятелността, и исковете срещу сделки и действия, които нарушават предвидения ред за удовлетворяване на кредиторите (т.нар. преферентни искове). Също така в изследването е направен сравнителноправен анализ на уредбата на тези институти по правото на САЩ и на Франция, което дава възможност за съпоставяне със системата на англо-саксонското право и на континенталното право.

Поставяйки тази основа, изследването се фокусира основно и детайлно върху исковете по чл. 59 от ЗБН за обявяване недействителността на прихващания, извършени от длъжници на банката с придобити от тях вземания от вложители в банката (Глава Втора) и отменителните искове по чл. 60 ЗБН за недействителност на сделки и действия на самата банка, увреждащи масата на несъстоятелността (Глава Трета). Специално внимание в изследването е посветено на исковете по чл. 60а ЗБН за връщане на получено имущество от

банката (Глава Четвърта), както и исковете по чл. 60б и по пар. 6 от ПЗР на ЗИДЗБН (обн. ДВ, бр. 22 от 2018г.) (Глава Пета), които представляват специфични инструменти за попълване на масата на несъстоятелността само при банкова несъстоятелност.

Заслужава да бъдат отбелязани специално следните конкретни научни приноси на дисертационния труд:

(i) изследването прави съдържателен сравнителен анализ на уредбата и правния режим на отменителните иски в общата търговска и банковата несъстоятелност;

(ii) за първи път в литературата се прави опит за системен анализ на отделните фактически състави на исковете за попълване на масата на несъстоятелността с интердисциплинарен подход на съдържащите се в тях юридически факти;

(iii) систематично са изложени и обосновани вижданията за приложението на отделните отменителни иски по чл. 59 ЗБН срещу прихващанията в банковата несъстоятелност, като се навеждат аргументи относно обосноваване знанието по смисъла на чл. 59, ал. 3 ЗБН, както и за действието на различните редакции на чл. 59, ал. 5 ЗБН;

(iv) извършено е подробно сравнително изследване на отменителните иски по чл. 60 ЗБН в контекста на общата правна уредба на отменителните иски в общата търговска несъстоятелност, съчетано със системен анализ на отделните фактически състави;

(v) за първи път в доктрината е направен опит за аналитично разглеждане на уредените за първи път и непознати в общата търговска несъстоятелност иски по чл. 60а ЗБН, чл. 60б ЗБН и пар. 6 от ПЗР на ЗИДЗБН (обн. ДВ, бр. 22 от 2018 г.), както и критичен преглед за тяхното съответствие с правото на Европейския съюз.

В изследването е направен обхвaten критичен анализ на съществуващата съдебна практика до момента по исковете за попълване на масата на несъстоятелността на ЗБН. В заключение на изследването и на критичния анализ на действащата нормативна уредба са направени редица съдържателни и полезни предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на техния правен режим.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантът е представил четири публикации по темата на дисертационния труд.

Първата публикация „*Предпоставки за реализиране на отговорността по иска по чл. 57, ал. 3 ЗБН*“ (Апис-Време, 2018 г.) анализира фактическия състав за реализиране на отговорността на бивши администратори за вреди, причинени на банката по реда на чл. 57, ал. 3 ЗБН, както и въпроси на активната и пасивната легитимация на страните за предявяване на иска.

На същата тема е посветена и публикацията „*Искът по чл. 57, ал. 3 от Закона за банковата несъстоятелност*“, (Апис-Практика, 2018 г.). В нея се анализират правните особености на иска по чл. 57, ал. 3 ЗБН и предпоставките за неговото предявяване.

Статията „*Новият иск по параграф 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност*“ (сп. Бизнес и право, бр. 3/2019 г., с. 43-63) е посветена на проблемите по прилагането на този иск. В нея се анализира правната характеристика на иска, прави се съпоставка с иска по чл. 135 ЗЗД и с отменителните искове по Търговския закон и по ЗБН. Обсъждат се аспекти на противоречие с Конституцията и правото на ЕС.

Последната публикация „*Критичен преглед на съдебната практика по съответствието на измененията на чл. 59, ал. 5 от Закона за банковата несъстоятелност с европейското право и международните договори, по които Република България е страна*“ (Апис-Практика, 2020 г.) представя съдържателно изследване и анализ на съдебната практика по исковете по чл. 59, ал. 3 ЗБН и съответствието на тази разпоредба, в частност придаденото ѝ обратно действие, с Конституцията и с ЕКЗПЧОС и Хартата на основните права в ЕС.

Всички публикации третират проблеми на банковата несъстоятелност, а последните две - конкретни проблеми на исковете за попълване на масата на несъстоятелността, които са доразвити в дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Изготвеният от дисертанта автореферат представя синтезирано предмета и задачите на изследването, използваните методи, както и виждането на автора за научната новост и научно-приложни приноси на дисертационния труд. Представена е структурата и обема на работата и в обобщен вид съдържанието на дисертационния труд по отделни глави, което дава напълно ясна представа за изследваните проблеми и застъпените тези в него.

Авторефератът съдържа информация и данни относно публикациите на автора по темата на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Предвид особената актуалност на изследваните проблеми и голямото практическо приложение и интерес, бих препоръчала публикуването на дисертационния труд.

Препоръчвам на дисертанта Матей Веселинов Матов също така да продължи научните си изследвания по темата на дисертационния труд и при възможност също да ги публикува.

8. Заключение

Представеният от Матей Веселинов Матов дисертационен труд на тема „Исковете за попълване на масата на несъстоятелността в банковата несъстоятелност“ е оригинално научно изследване и съдържа научни и научно-приложни приноси в областта на банковата несъстоятелност.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение.

Изразявам изцяло положителната си оценка за представения за защита дисертационен труд и предлагам на уважаемото жури да присъди на дисертанта Матей Веселинов Матов образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Административно право и административен процес“, Професионално направление „3.6. Право“.

София, 18.12.2020 г.

доц. д-р Таня Бузева

OPINION STATEMENT

By: Assoc.prof. Tanya Nikolaeva Bouzeva
Sofia University „St. Kl. Ohridski“, Faculty of Law
„Civil Law Sciences“ Dept. (commercial law)

Regarding: Thesis work for the award of educational and scientific degree of „**Doctor**“ in science speciality „Administrative Law and Administrative Procedure“, Professional course „3.6.Law“ at the UNWE.

Thesis author: Matey Veselinov Matev
Subject of the thesis: „CLAIMS FOR
THE REPLENISHMENT OF THE BANKRUPTCY
ESTATE IN THE SPHERE OF BANK INSOLVENCY“

Grounds of the opinion statement: participation in the scientific jury assessing the defence of thesis work according to Order № 2845/25.11.2020 issued by the Rector of UNWE

1. Information on the author of the thesis

Matey Veselinov Matev was born on December 26th 1966. He has completed his university studies in law at the Faculty of Law of Sofia University „St. Kl. Ohridski“ in 1990, Master's degree in Law.

He has extensive practical experience as a lawyer, he has specialised in spheres such as administrative, contract, property, commercial and bank law. Since March 2019 he holds the position of President of the Management Board of the Bulgarian Deposit Insurance Fund

The author Matey Veselinov Matev is a doctorate applicant under autonomous training in the doctorate program of the "Public Law Sciences" Dept. at the Faculty of Law of the UNWE in science speciality „Administrative Law and Administrative Process“ according to the Order of the Deputy-Rector in charge of Scientific and Research Work at the UNWE № 2416/30.10.2019. The training was informal, completed within the period 15.10.2019 - 19.10.2020.

2. General Description of the Presented Thesis

The presented thesis work, subject to defence, also meets the requirements of the Academic Personnel Development Act of the Republic of Bulgaria and the Regulations related to its application.

It contains 299 pages. The work has been logically and consistently structured, encompassing an introduction, five chapters and conclusion. The scholarly apparatus includes 360 footnotes. The literature used includes 56 titles, of which 44 are in Bulgarian and 12 are foreign, mostly in English and French. The quotations are proper and refer to the scientific sources related to the respective issues.

The subject of the study are the claims for the replenishment of the bankruptcy estate, settled in the Bank Insolvency Act (BIA), by studying their character and specifics in comparison with the claims for bankruptcy estate replenishment under the general provisions of the Trade Act. The study focuses especially on the case law accumulated on these claims during the last few years, as well as the problems they pose when it comes to their application. A further subject of the study are the problems for compliance with the Constitution, provoked by the regulation of these claims, as well as their treatment in the light of the deeds issued by the European Union and the judgments by the European Court of Justice.

The subject of the thesis work is definitely relevant and of great practical significance, given the issues raised within the doctrine and in the field of practice regarding the insolvency proceedings of one of the large commercial banks in Bulgaria and the large number of affected people (both depositors and creditors), respectively the multiple lawsuits.

3. Evaluation of the achieved scientific and applicable-in-practice results

The study of the thesis work is based on the use of the interdisciplinary approach, insofar as it takes in account both the public-law character of bank activities' regulation, on one hand, and on the other - the private-law character of the relations, related to the replenishment of the bankruptcy estate in the case of bank insolvency, as well as the balance between the interests of the creditors and of the insolvent debtor. Different scientific research methods have been used, such as the normative method, the historical method and the comparative method.

On the grounds of the above, one can affirm that the thesis work achieves the aims and tasks of the study and reaches a convincing and useful scientific result, clarifying the substance of the claims for the replenishment of the bankruptcy estate in the sphere of bank insolvency and the problems related to their application.

4. Evaluation of the Scientific and Practical Contributions of the Thesis

The thesis work, subject to defence, represents, firstly, a comprehensive scientific study of the claims for the replenishment of the bankruptcy estate in the sphere of bank insolvency. Based on the comparison of the regulation of the instruments/the claims for the replenishment of the bankruptcy estate under the general provisions of the Trade Act, the thesis work contains an analysis of the specifics and the substance of these claims in the sphere of bank insolvency.

The regulation of the analyzed claims is relatively new, having taken its current form in the last number of years and it was developed and complemented in the context of the insolvency proceedings of „Corporate Commercial Bank“AD. The large number of affected persons resulted in the possibility to establish a rich, but contradictory case law on a number of issues related to the application of these claims. In that sense the thesis work brings the substantial contribution of clarifying the legal nature of the claims for the replenishment of the bankruptcy estate in the sphere of bank insolvency, as well as of analysing the accumulated case law, expressing views on a number of problems treated in a contradictory manner in the doctrine and the case law and making suggestions for the improvement of the legislative regulation.

The thesis work features an analysis (Chapter One) of the general regulation of the revocation claims under the Trade Act, differentiating the claims aimed against transactions and actions, that damage the bankruptcy estate, and the claims against transactions and actions violate the provided procedure for the satisfaction of the creditors (so-called preferential claims). Furthermore the study contains a comparative legal analysis of the regulation of these institutes by US and French law, enabling the possibility to make a comparison between the system of the Anglo-Saxon law and the continental law.

Having laid out this basis, the study focuses mainly and in detail on the claims under art. 59 of the BIA for declaring the invalidity of set-offs, performed by debtors of the bank with receivables they have acquired from bank depositors (Chapter Two) and the revocation claims under art. 60 of BIA for the invalidity of transactions and actions, undertaken by the bank itself, that damage the bankruptcy estate (Chapter Three).The study has dedicated special attention to the claims under art. 60a of BIA for the return of property obtained from the bank (Chapter Four), as well as the claims under art. 60b and under par.6 of the Transitional and Final Provisions of the Law for Amendment and Complementation of the Bank Insolvency Act (as amended in State Gazette, vol.22 of 2018)(Chapter Five), which represent specific instruments for the

replenishment of the bankruptcy estate only in the case of bank insolvency.

Special mention should be awarded to the following specific scientific contributions of the thesis work:

(i) the thesis work represents a substantive comparative analysis of the system of the revocation claims in the common commercial- and bank insolvency;

(ii) for the first time in the literature, an attempt has been made of a systematic analysis of the separate factual elements of the claims for the replenishment of the bankruptcy estate with interdisciplinary approach to the juridical facts contained therein;

(iii) there is a systematic presentation and justification of the views regarding the application of the separate revocation claims under art.59 of the Bank Insolvency Act against set-offs in bank insolvency, bringing forth arguments regarding knowledge in the sense of art.59, par.3 of the Bank Insolvency Act, as well as for the effect of the different revisions of art.59, par.5 of the Bank Insolvency Act.

(iv) a thorough, comparative legal study has been made on the revocation claims under art.60 of the Bank Insolvency Act in the context of the legal regulations of revocation claims in the general commercial insolvency, combined with a systematic analysis of the separate factual elements;

(v) for the first time in the doctrine an attempt has been made to analytically examine the claims, regulated for the first time and so far unknown to the general commercial insolvency, under art. 60a BIA, art. 60b BIA and par.6 of the Transitional and Final Provisions of the Law for Amendment and Complementation of the Bank Insolvency Act (as amended in State Gazette, vol.22 of 2018), as well as a critical review of their compliance with EU legislation.

A comprehensive critical analysis has been made in the study, of the case law, existing as of the moment, regarding the claims for the replenishment of the bankruptcy estate as per the BIA. The conclusion of the study and the critical analysis of the active legal regulations contains a number of substantive and useful suggestions made de lege ferenda for the improvement of their legal regime.

5. Evaluation of publications related to the thesis

The author has presented four publications on the subject of the thesis work.

The first publication „*Preconditions for the Enforcement of the Responsibility as per the claim under art.57, par.3 of the Bank Insolvency*“ (Apis-Time, 2018) analyzes the factual elements for the realisation of responsibility of former

administrators for damage, inflicted to the bank according to the procedure of art. 57, par. 3 of the BIA, as well as matters related to the active and the passive legitimation of the parties for the purpose of initiating the claim.

The same matter is examined in the publication „*The Claim under art. 57, par. 3 of the Bank Insolvency Act*“, (Apis-Case Law, 2018). Said publication analyses the legal specifics of the claim under art. 57, par. 3 BIA and the preconditions for its initiation.

The article „*The New Claim Under Paragraph 6 of The Transitional And Final Provisions of the Law for Amendment and Complementation of the Bank Insolvency Act*“, published in the Business and Law magazine, ed.3/2019, pages 43-63) is dedicated to the issues related to the application of this claim. In it the legal characteristics of the claim are analyzed, presenting a comparison of the claim under art. 135 of the Obligations and Contracts Act and the revocation claims under the Trade Act and BIA. Certain aspects of contradiction with the Constitution and EU legislation are discussed.

The last publication „*Critical Review of the Case Law on the Correspondence of the Changes of Art.59, Par.5 of the Bank Insolvency Act with European Law and The International Contracts, to which the Republic of Bulgaria is a Party*“ (Apis-Case Law, 2020) presents a substantive study and analysis of the case law regarding the claims under art. 59, par. 3 BIA and the compliance of this provision, and in particular the retroactivity given to it, with the Constitution and with the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and the EU Charter of Fundamental Rights.

All publications are focused on problems within the sphere of bank insolvency, and the last two – on specific problems of the claims for the replenishment of the bankruptcy estate, that have been additionally developed in the thesis work.

6. Evaluation of the thesis abstract

The thesis abstract prepared by the doctoral applicant presents a synthesized view of the subject and the tasks of the study, the methods used, as well as the view of the author regarding the scientific novelty and scientifically practical contributions of the thesis work. The structure and scope of the work have been presented, as well as the contents of the thesis work by each chapters, which gives the reader a completely clear view of the studied problems and the theses supported therein.

The thesis abstract contains information and data regarding the publications of the author on the subject of the thesis work.

7. Critical notes, recommendations and questions

Considering the particular relevance of the studied issues, as well as the

significant practical applicability and interest, I would recommend the publication of the thesis work.

I further recommend to the doctoraal applicant Matey Veselinov Matev to pursue his research further on the subject of the thesis work and, if possible, to publish such additional research as well.

8. Conclusion

The thesis work presented by Matey Veselinov Matev on subject „Claims for Replenishment of the Bankruptcy Estate in the Sphere of Bank Insolvency“ is an original scientific study and contains scientific and scientifically-applicable contributions in the sphere of bank insolvency.

The thesis work likewise meets the requirements of the Academic Personnel Development Act of the Republic of Bulgaria and the Regulations related to its application.

I give my entirely positive evaluation of the thesis work, presented for defence, and I suggest to the esteemed jury to award to doctoraal applicant Matey Veselinov Matev the educational and scientific degree of „Doctor“ in the scientific speciality „Administrative Law and Administrative Procedure“, Professional Course „3.6.Law“.

Sofia, 18.12.2020

assoc. prof. Tanya Bouzeva